

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ЛОГІКА

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ
КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

**КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА
ПОЛІТОЛОГІЇ**

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

бакалавр
08 Право
081 Право
Право
3
1 рік, I семестр
Обов'язковий
згідно з розкладом
українська
щовівторка 13.05–14.20 (208 кабінет, з можливістю
дистанційної роботи на платформах ZOOM ,
DISCOD, Google-class).
кандидат філософських наук, доцент
Чорна Лариса Сергіївна
E-mail: l.choma1605@gmail.com
Facebook

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ¹

Логіка є філософською наукою, яка грає важливу роль у формуванні критичного мислення студентів – майбутніх юристів. Адже їх суспільна праця пов'язана з сутнісними потребами та інтересами великої кількості людей. Саме там вимагається особлива точність мислення, прийняття правильного рішення та раціонально-критичний підхід до аналізу правових явищ.

Логіка виконує цілий ряд соціальних функцій: пізнавально-евристичну, світоглядну, нормативно-мислительну, ідеологічно-оціночну, пропедевтико-виховну, інформаційну, котрі підвищують культуру мислення майбутнього спеціаліста, рівень його освіченості і професійної кваліфікації.

Даний навчально-методичний комплекс допоможе студентам організувати свою роботу з оволодіння системою знань з логіки, які широко використовуються в практичній роботі юристів.

Основна мета курсу «Логіка» - розвинути у студентів саму здатність мислення, ввести їх у світ головних принципів і операцій людського мислення, озброїти їх теоретичними знаннями про форми раціонального мислення.

Завдання курсу: формування у студентів компетентностей критичного мислення, глибоке оволодіння студентами знаннями, які допомагають в процесі мислення усувати все нелогічне-неясне, суперечливе та бездоказове. Навчитися ефективно використовувати логічні закони і операції на практиці, в процесі міркування, прийняття рішень, спілкування, суперечок, вирішення конфліктів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є форми раціонального мислення, закони та правила логіки. Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів:

1. Предмет та історія логіки.
2. Форми логічного мислення та закони логіки.
3. Гіпотеза та логічні основи аргументації.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 6	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК 7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 8	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 9	Здатність працювати в команді.
ЗК 10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
СКЗ.	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи..
	Програмні результати навчання
ПРН 5	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
ПРН 6	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН 11	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

¹ Детально про дисципліну див. Чорна Л.С. Логіка : Навчально-методичний комплекс з дисципліни./Уклад. Чорна Л.С. - Чернівці, 2017. – 60с.

URL:

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль I				
1.	Предмет і значення логіки.	2	2	6
2.	Історія логіки.		2	8
Модуль II				
3.	Поняття.	2	2	6
4.	Судження.	2	2	6
5.	Умовивід.	2	2	6
6.	Закони логіки.	2	2	6
Модуль III				
7.	Гіпотеза.		2	8
8.	Логічні основи аргументації.		2	8
9.	Мистецтво полеміки			10
Разом за курс - 90 год		10	16	64

Тематика практичних занять².

Тема 1. Предмет і значення логіки. (2 год)

1. Визначення логіки як науки.
2. Роль мислення в процесі пізнання.
3. Поняття логічної форми.
4. Істинність і правильність мислення.
5. Історія логіки.

Тема 2. Історія логіки. (2)

1. Логіка Давньої Індії та Давнього Китаю.
2. Логіка Давньої Греції.
3. Логіка Середньовіччя (схоластична логіка) та епохи Відродження.
4. Логіка нового часу. Сучасна логіка.
5. Історія логіки в Україні.

Тема 3. Поняття. (2 год)

1. Поняття к форма мислення.
2. Види понять.
3. Відношення між поняттями та операції над поняттями.
4. Види поділу понять та правила поділу.
5. Види визначення понять, правила визначення понять.

² Детально про дисципліну див. Чорна Л.С. Логіка : Навчально-методичний комплекс з дисципліни./Уклад. Чорна Л.С. - Чернігів, 2017. – 60с.

Тема 4. Судження. (2 год)

1. Загальна характеристика судження.
2. Класифікація суджень. Прості судження.
3. Види суджень за кількістю та якістю. “Логічний квадрат”.
4. Склади судження та їх види.

Тема 5. Умовивід. (2 год)

1. Умовивід як форма мислення. Безпосередні умовиводи.
2. Опосередковані дедуктивні умовиводи. Складні силогізми, складноскорочені силогізми.
3. Умовні, розділові та умовно-розділові умовиводи.
4. Види індуктивних умовиводів.
5. Умовиводи за аналогією.

Тема 6. Основні закони логіки. (2 год)

1. Загальна характеристика основних законів мислення.
2. Закон тотожності.
3. Закон суперечності (несуперечності).
4. Закон виключеного третього.
5. Закони: достатньої підстави, подвійного заперечення, ідемпотентності, комунікативності, контрапозиції, асоціативності, дистрибутивності, де Моргана.

Тема 7. Гіпотеза. (2 год)

1. Гіпотеза як форма розвитку знань.
2. Види гіпотез: загальна і часткова. Робочі гіпотези, версії.
3. Побудова і доведення гіпотез.
4. Пізнавальна роль гіпотези. Типові приклади гіпотез в системі наукових знань.

Тема 8. Логічні основи аргументації. (2 год)

1. Сутність логічної аргументації. Обґрунтування – основний принцип логічного мислення.
2. Доведення. Види і правила доведення.
3. Правила і типові помилки стосовно тези, аргументів і демонстрації.
4. Спростування і його основні види.
5. Софізми і паралогізми, парадокси і антиномії, еклетика, апорії.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА**Основна література:**

1. Гетманова А.Д. Логика. – М., 1995.
2. Жеребкін В.Є. Логіка. – Харків, 1999.
3. Жоль К.К. Вступ до сучасної логіки. – К., 1992.
4. Ішмуратов А.Т. Вступ до філософської логіки. – К., 1997.
5. Конверський А. Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. 3-тє вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
6. Конверський А.Є. Критичне мислення. - К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 340с.
7. Конверський А.Є. Логіка. – К., 1998.
8. Конверський А.Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. 6-те вид. перероб. та доп.- К.: Центр учбової літератури, 2017. – 420с.
9. Конверський А.Є. Традиційна логіка. Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 408с.
10. Логіка для правознавців [Текст] : навч. посіб. / [О. О. Бандура, О. І. Гвоздік, В. М. Кравець та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. – 144 с.
11. Марценюк С.П. Логіка. Конспект лекцій. – К., 1990.
12. Марценюк С.П. Логіка. Курс лекцій. – К., 1993.
13. Сумарокова Л.М. Основи логіки. Навчальний посібник для юридичних вузів. – К.: Фенікс, 2011. – 236с.
14. Тофтул М.Г. Логіка. – К., 2002.
15. Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 400 с.

16. Хоменко І.В. Логіка-юристам. – К., 1997.
17. Хоменко І.В., Алексюк І.В. Основи логіки. – К., 1996.

Допоміжна література:

1. Берков В.Ф. Логика: задачи и упражнения, практикум. – Минск, 1998.
2. Бузук Г.Л. Логика и компьютер. – М., 1995.
3. Волошко І.М., Семенов І.С. Практикум з логіки. – К., 1993.
4. Гарднер М. А ну-ка догадайся. – М., 1985.
5. Горский Д.П., Ивин А.А., Никифоров А.Л. Краткий словарь по логике. – М., 1991.
6. Ивлев Ю.В. Логика. Сборник упражнений. – М., 1999.
7. Кирилов В.И., Орлов Г.А., Фокина Н.И. Упражнения по логике. – М., 1999.
8. Кондаков Н.И. Логический словарь. – М. Сов. Энциклопедия, 1990.
9. Кэррол Л. Логическая игра. – М., 1991.
10. Сборник упражнений по логике. – Изд-во БГУ, 1990.

Інформаційні ресурси:

1. http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/Logika_tradic_Konverskiy_2008.pdf - Конверський А. С. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 536 с
2. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/pdf> - Шепетяк О. М. Логіка. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Олег Шепетяк. – Київ: Фенікс, 2015. – 256 с.
3. http://www.dut.edu.ua/uploads/1_710_55829258.pdf - Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 400 с.
4. <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/1702/1/%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%9A%D0%90%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0.pdf> - Логіка для правознавців [Текст] : навч. посіб. / [О. О. Бандура, О. І. Гвоздік, В. М. Кравець та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. – 144с.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад, права, філософії, тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проектної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість год	Бали	Загальна кількість балів
Робота на лекційному занятті	10	1	до 5
Робота на практичному занятті	16	7	до 56
Самостійна робота:	64	1,5	до 14
Залік			до 25
Усього:			до 100

ПРО ВИКЛАДАЧА

кандидат філософських наук, доцент кафедри
філософії та культурології
Чорна Лариса Сергіївна

Публікації:

1. Чорна Л.С. Історичні закономірності розвитку філософії освіти України. //Філософія освіти і педагогіка (науково-методичний журнал) ЧОШПО ім. К.Д. Ушинського – Чернігів,2012.-№26. – С.37-51
2. Чорна Л.С. Роль філософських понять в історії культурологічної та естетичної думки України. – С. 196-202. //«Взаємозв'язок курсів естетики і художньої культури з викладанням літератури, музики і образотворчого мистецтва в школі»: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 21-22 березня 2013р., м. Чернігів /Наук. редактор В.А.Личковах. – Чернігів: Вид-во «Ерогліф», 2013. – 233 с.
3. Чорна Л.С. Філософсько-освітні ідеї К.Д.Ушинського та їх роль в професійній орієнтації молодих людей. //Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 2014 року місто Чернігів «Філософсько-педагогічна спадщина К.Д.Ушинського: нове прочитання» (до 190-ої річниці від дня народження К.Д.Ушинського). – Чернігів: Вид-во ЧОШПО, 2014. – С.177-185.
4. Чорна Л.С. Творчий внесок мислителів Чернігівського літературно-філософського кола у розвиток медіа філософських ідей в Україні. //Релігія. Філософія. Культура: матеріали Міждисциплінарної всеукраїнської науково-теоретичної конференції (м. Чернігів, 29 жовтня 2015 р.) – Чернігів: ЧНПУ, 2016. – 232 с. – С.110-117. 0,5 друк. арк.
5. Чорна Л.С. Медіафілософія як теоретичний і практичний модератор державної влади (на прикладі творчості українських мислителів XVII-XVIII ст.) // Четверті «Розумовські зустрічі»: Матеріали науково-практичної конференції 3 грудня 2015 року /редколегія: В.М.Бойко [та ін.]; Сів. Інститут регіонального дослідження, Український інститут національної пам'яті . – Чернігів, 2015. - №2.- С. 101-111.
6. Чорна Л.С. Філософія освіти. НМК. Чернігів, ВЦ ЧОШПО – 2017, 40с.
7. Чорна Л.С. Логіка. НМК. Чернігів, ВЦ ЧОШПО – 2017, 60с.
8. Чорна Л.С. Філософія психології. НМК. Чернігів, ВЦ ЧОШПО – 2017, 44с.
9. Філософія освіти. НМК. Чернігів, ВЦ «Графіка» – 2019, 40с.
10. Методологічні та теоретичні проблеми філософії. НМК. Чернігів, ВЦ «Графіка» – 2019.- 36с